

TMMOB MMO BÜLTENİ

TMMOB MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI YAYIN ORGANIDIR.
İKİ AYDA BİR YAYINLANIR YILI SAYI 3 ARALIK - OCAK - ŞUBAT - MART 1995

sunuş...

s.2

oda komisyon haberleri...

S.3

mmo haberleri - kısa kısa...

S.4

şube faaliyetlerhjablo,..

S.5

kararlar...

"Mühendisler Mimarlar Susmayacak" mitingi; öğrenci üye yönetmeliği; Suat Sezai Gürü Bursu; 1995 ajanda; kitap ücretleri S. 6

etkin bir mmo için örgüt-kurum ve kültür sorunları üzerine ...

Örgüt olarak yaşadığımız sıkıntıların nedenlerini birtakım dış etkenlerde aramak bizleri rahatlatmamak S. 8

tmmob ve diğer demokratik kitle örgütlerinden ...

eylem eylem geldiler

S. 10

kitap tanıtımı...

Yeniden İnsan İnsana...

S. 10

TTK inceleme kurulu özet rapor...

... TTK Armutçuk ve Amasra işletmelerinin gerçek durumunun ortaya konulması için ...

S. 11

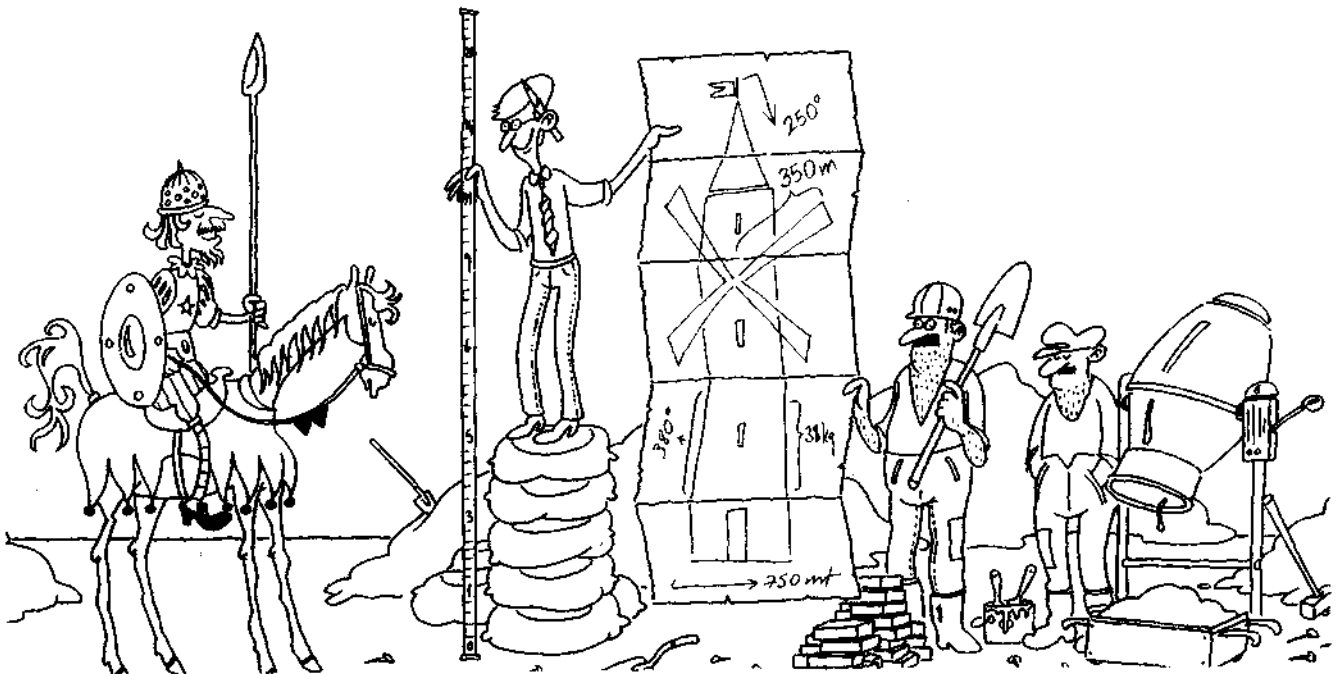
panel ...

"Meslek Örgütlerinin Amaçları, İşlevleri ve Beklentiler"

S. 13

Suat Sezai Gürü ...

S. 16

HAKAN BOYAV

SUNUŞ

Türkiye toplumunun üretim ekonomisi yerine rant ekonomisine, tüketime yönlendirildiği günümüzde, MMO ÜYELERİNİN; üretimdeki yerlerinden dolayı ranta değil üretime yönelen bir ekonomi için alternatif politikalar üretebilecekleri, bu politikaların altyapısını oluşturabilecekleri, kendi toplumsal faaliyet alanlarının, toplumsal faaliyetler bütünü içindeki yerini sorgulayabilecekleri, ortak gündemlerini oluşturabilecekleri bir platform olmasını hedeflediğimiz bültenimiz 3. sayıya ulaştı.

Bugüne kadar bültenimizde, MMO ve üyeleri ile ilgili konulara yer vermeye çalıştık. Oda bünyemizde açılmış olan tartışmalara platform oluşturma çabasında olduk. Ülke günde-

mini oluşturan konularda Oda görüşünün oluşması yönünde hazırlanan yazılara yer verdik. TMMOB ve Odaların içinde bulunduğu örgütsel sorunların çözümünde Oda Bültenimizin yararlı bir araç haline geleceği inancımızı koruduk.

Bültenimizin bu sayısında; TMMOB ve MMO'nun örgütsel yapısının sorgulanmasına yönelik "Etkin Bir MMO İçin Örgüt Kurum ve Kültür Sorunları Üzerine" başlıklı yazıyı, 5 Nisan 1994 tarihlerinde, iktidar tarafından özelleştirme-tasfiye-kapatma kapsamına alınan Türkiye Taşkömürü Kurumu için Başbakanlıkça oluşturulan İnceleme Kurulu özet-raporu özetini sunuyoruz. 2. sayıda ilk bölümü verilen "Meslek Örgütlerinin Amaçları, İşlevleri ve Beklentiler" konulu Panel'de MMO YK üyesi Mehmet SOĞANCI'nın görüşlerini bu sayıda bulacaksınız.

Kısa-kısa Oda ve TMMOB haberleri, bültenimizin sürekli parçalan haline gelmektedir. Bu sayıda da Oda ve TMMOB haberlerini vermeye devam ediyoruz.

Kitap tanıtımı bölümünde, "Yeniden İnsan İnsana" adlı yayım tanıtıyoruz.

Yine Bültenin ayrılmaz bir parçası haline gelen ve Oda Yönetim Kurulu (OYK) ve üye arasındaki bağı oluşturduğunu düşündüğümüz OYK kararlarından bazılarını bilgilerinize sunuyoruz.

Gelecek sayılarımız için, MMO üyelerinin katkılarını bekliyoruz.

BÜLTEN YAYIN KOMİSYONU

TMMOB
Makina Mühendisleri Odası
Haber Bülteni
ARALIK - OCAK • ŞUBAT - MART
Sayı: 3 Yıl: 1

MMO Adına Sahibi
(Publisher)
Murat ÖNDER

Sorumlu Yazı İşleri Müd.
(Managing Editör)
Nergiz Bilgin

Yayın Komisyonu
Kaya HFLANİOC.UJ
Atilla ÇINAR
Ali BİJLBÜL
Rif ÖZTÜRK

Baskıya Hazırlık
M. Yüksel KÖKEN

Dizgi
MMO - Gülsen AKTAŞ

Yönetim Yeri (Head Office)
Sümer Sk. 36/1-A
Demirtepe, 06440- ANKARA
Tel: 231 31 59
Fax: 2313165

MERKEZ Sümer Sk. 36/1-A Oomirtepe ANKARA Tel: (312)231 80 23 Fax: (312)231 31 65	İSTANBUL ŞUBESİ İstiklal cad. No:99 Kat: 4 80060 Beyoğlu İSTANBUL Tel: (212) 245 03 63 Fax: (212) 249 86 74	ANKARA ŞUBESİ Sümer Sok. 36/1 06440 Demirtepe/ANKARA Tel: (312)231 80 20 (2 hat) Fax: (312)231 80 22	İZMİR ŞUBESİ Ali Çebrikaya Bul. No: 12 Kat 1 Daire:1 Alsancak/İZMİR Tel: (232) 463 41 96 Fax: (232)422 60 39	ADANA ŞUBESİ 100. Yıl Bulvarı No: 122 Aldatmaz Apt. Asma kat 01150 ADANA Tel: (322) 227 25 44 Fax: (322)227 32 87	BURSA ŞUBESİ Ebnasbahçeler/Mh. Sabunevi Şok. Mühendis- ler işh. No:19 Kağıt 16230 BURSA Tel: (224) 252 11 90 (4Hat) Fax: (224)252 11 94	KOCAELİ ŞUBESİ Demiryolu Cad. Eski P.T.T. Sok. Bilgin işh. 1/1/4-S: 41200 İzmit/KOCAELİ Tel: (262) 324 69 33 Fax: (262)322 66 47	ESKİŞEHİR ŞUBESİ Hoşnudiye Mah. İsmet İnönü Cad. Yeşim Apt. No:2 Kat:3 Daire 5 ESKİŞEHİR Tel: (222) 231 38 54 Fax: (222) 231 38 54	KAYSERİ ŞUBESİ Vatan Cad. Harb-iş Apt. No:48 Kat4 KAYSERİ Tel: (353) 231 78 38 Fax: (353) 231 78 38
ZONGULDAK ŞUBESİ Mesrutiyet Mah. HoştepeSk.No:1/B-9 ZONGULDAK Tel: (372)253 69 64 F: (372) 253 69 64	DIYARBAKIR ŞUBESİ Lise cad. 2 Sok. Çavuş- soyulu-2Apt. No:5 Yenışehir DIYARBAKIR Tel: (412) 224 64 47 Fax: (412)224 64 47	DENİZLİ ŞUBESİ Atatürk Bulvarı SSK işhanı Kat:2 DENİZLİ Tel: (258) 263 36 38 Fax: (258) 263 36 38	KONYA ŞUBESİ Vallizzerbey Cad. A. Topcuoğlu Sk. No:6/101 KONYA Tel: (332) 351 79 66 Fax: (332) 352 87 81	ANTALYA ŞUBESİ Atatürk Cad. Uçar işhanı Kat4No:8 07100 ANTALYA Tel: (242) 241 73 34 Fax: (242) 247 44 64	TRABZON ŞUBESİ Uzun Sok. Eba Çarşısı Kat 4 No:33 61030 TRABZON Tel: (462) 322 14 77 Fax: (462)221 77 69	SAMSUN ŞUBESİ İstiklal Cad. No: 3513 SAMSUN Tel: (362) 432 51 30	GAZİANTEP ŞUBESİ Hürriyet Cad Yıldız İfhanı Kat: 7 D 28 GAZİANTEP Tel: (342) 234 13 77 Fax: (342) 231 62 84	EDİRNE ŞUBESİ Orhaniye cd. No:31 K.1 D.2 22100 Kaleiçi EDİRNE Tel: (284)213 08 40 Fax: (284)213 08 40

ODA KOMİSYON HABERLERİ

EĞİTİM KOMİSYONU

GİRİŞ :

Eğitim konusunda iki önemli sorunun tespiti ile komisyonumuz çalışmalarına başlamıştır.

1. *Mezuniyet Öncesi Sorunlar* : Bu sorun esas olarak ilkokuldan üniversiteye kadar tüm eğilim sürecindeki sorunları kapsamaktadır. Bu sorunlar ezberci eğitim sisteminden, araştırmaya pay ayırmayan hükümet sorunlarına kadar geniş bir alan içermektedir.
2. *Mezuniyet Sonrası Sorunlar* : Teknolojiyi yakalama diye adlandırabileceğimiz bu sorun, mühendisin meslek hayatı sürece devam çimekleştir. Ancak bu konuda ülkemiz, özelleştirmeyle teknolojiyi yakalama devlet, özel sektör veya kısaca sistemden gelen hatalar nedeni ile var olması gereken boyuttan daha büyüktür.

YAPILAN ETKİNLİKLER

Eğitim Politikaları Tartışmaları

Yukarıdaki konularda komisyonumuz, oda içinde ve dışında bir dizi tartışmalar başlatacak ve oluşturulan görüşler değerlendirilerek üyelerin ve oda yönetiminin dikkatine sunulacaktır.

Bu tartışmalar için taslak metinler ise en kısa sürede oluşturulup üyelere duyurulacak ve üyelerin tartışmasına sunulacaktır.

Eğitim Çalışmaları

Bu çalışmalar iki boyutlu olarak devam etmektedir.

1. *Sürekli Eğitim Çalışmaları* : Daha çok bilgisayar eğitimi alanındaki kurs etkinlikleri olarak sürmektedir. Gereksinim duyulması halinde diğer alanlarda da kurslar açılacaktır.

2. *Seminer Çalışmaları* : Bugüne kadar 2 adet seminer verilmiştir. Bunlar MRP yaklaşımı üzerine bir seminer ve Sonlu Lüemanlar Analizi ve SAGE'nin tanıtımı üzerine bir tanıtım olarak gerçekleşmiştir. MRP semineri yaklaşık 40 kişinin katılımı ile gerçekleşmiştir.

PLANLANAN ETKİNLİKLER

Seminerler

1. MRP
2. Kompozit Malzemeler
3. Toplam Kalite Yönetimi
4. CAD ürünleri Tanıtım Seminerleri

Tartışmalar

1. Nükleer Enerji Santralleri Tartışma Toplantısı
2. Mezuniyet Öncesi Eğitim Sorunları Tartışma Toplantıları
3. Bilgi Toplumu üzerine tartışmalar

KAYNAK KOMİSYONU

Halen çalışmakta olan Kaynak Komisyonu, ulusal sanayimizin gelişimine, kaynak konusundaki gereksinimlerine, ülkemiz kurum kuruluş ve çalışanlarının bilimsel ve teknolojik düzeyleri gözönünde bulundurularak TMMOB bünyesinde 1994 yılı başlarında kurulmuştur.

AMAÇ :

Başlıca amacı bu alanda çalışan herkese (akademisyen, mühendis, teknisyen, operatör, kaynakçı) ulaşmak. Türkiye'deki potansiyeli, ilgiyi belirlemek ve yakın gelecekte kurulması amaçlanan Ulusal nitelikte bir Kaynak Organizasyonu için platform oluşturmaktır.

ÇALIŞMA PROGRAMI

Kısa Vadeli Çalışma Programı

- 1994 ve 1995 yılları içinde oda yayın organı Mühendis ve Makina Dergisinin ekinde her 4 ayda bir Kaynak Ozel Sayısı çıkarmak.
- *Anket Çalışması*

- *f./plm Çalışmaları* : Öncelikli ulujak kısa süreli eğitim gün ve fiyat olajvk ta/ip seminer ve kurs programları için çalışılmak üzere.
- *Danışmanlık Hizmetleri* : Daha çok Ankara ve çevre illerinde kaynak konusunda imkan dahilinde danışmanlık hizmeti sağlanacaktır.
- *Uzun Vadeli Çalışma Programı*
- *Kaynak Özel Sayılarının gördüğü ilgiye ve amacını ruğh olarak oda bünyesinde sürekli yayınlanacak bir Kaynak ihtisas Dergisinin çıkarılmasını sağlamak.*
- *Eğitim Çalışmaları* : Avrupa kökenli Avrupa Kaynak Federasyonu, (F.WF) tarafından onaylanmış (akredite olmuş) bir organizasyon ile işbirliğine girilip sertifikalı kaynak eğitimi programları ile işbirliğine girilip sertifikalı kaynak eğitimi programları düzenlemek. U/J lanhk alanlarına (basınçlı kapların kavışığı, lamir kaynakları gibi) yönelik seminerler düzenlemek.
- *Sempozyum ve Kongre Organizasyonu* : Kaynak üzerine ulusal ve uluslararası sempozyum ve kongre düzenlenmesi ve sürekli hale getirilmesi.
- *Danışmanlık Hizmetleri* : Akredite olmuş, uluslararası kabul gören bir kurum ile işbirliği yaparak üçüncü parti bağımsız denetleme hizmetlerini yerine getirmek, küçük, orta ve büyük ölçekli kaynaklı imalat sanayisini kapsayacak, kaynaklı imalatla karşılaşması gereken minimum işgücü, ekipman, teçhizat ve çalışma alan koşullarını belirleyen Türkiye'de uygulanması öngörülen bir tasarı paketi hazırlanması ve bunun ilgili yetkililere ulaştırılması, yürürlüğe konması için çalışmalar yapmak.
- *Ulusal Kaynak Organizasyonu*

Not : Komisyonunda ve/veya komisyona bağlı çalışma gruplarında görev almak isteyenler için başvuru adresi aşağıdadır

TMMOB

Makina Mühendisleri Odası

Genel Merkezi Kaynak Komisyonu

Sümer Sokak No. 36/1 -A 06440

Demirtepe/ANKARA

Tel : (0-312) 231 31 59

Fax : (0 - 312) 231 31 65

YAYIN KOMİSYONU

Mühendis ve Makina Dergisi Yayın Komisyonunun yeniden yapılanmasıyla birlikte derginin içeriğinde de önemli değişiklikler yapılmıştır. Bu güne kadar içeriğini değişik konularda makalelerin oluşturduğu dergi, her ay bir konu seçilerek ağırlıklı olarak konuya özel hazırlanmaya çalışılmış, bunun yanında bazı aylarda özel sayılar ikinci bir dergi olarak, okuyucularımıza sunulmaya başlanmıştır.

1995 Yılı Yayın Planında dört adet *Özel Sayı* çıkartmayı hedeflemiş bulunuyoruz. Bunlar: Ocak, Mart, Mayıs ve Eylül aylarında yayınlanmak üzere Kaynak ve Doğal daz Özel Sayılar olacaktır. Bunların yanı sıra aylık olarak çıkan periyodiklerimizde de konu ağırlıklı olarak yayınlanacaktır.

Bu amaçla;

Şubat.....İmalat

Mart.....Mal/eme

Nisan.....Otomotiv

Mayıs.....İş Makinaları

Haziran.....Çevre

Temmuz.....Çalışma Güvenliği ve İşçi Sağlığı

Ağustos.....Bilgisayar Destekli Tasarım ve İmalat

Eylül.....Tesislerde İşletme ve Bakım

Ekim.....Otomotiv

Kasım.....Kalite

Aralık.....Çalışma Güvenliği

konuları yeni yılın yayın planına alınmıştır.

Sizlerden bu yayın planını gözönünde bulundurularak bize üzerinde durmamızı istediğiniz konuları bildirmeni/i isliyoruz Dergimizde yayınlamak üzere makalelerinizi ve tercümelerinizi bekliyoruz. İstiyoruz ki; Mühendis ve Makina Dergisi teknik konulu yazışmaların, tartışmaların bir platformu olsun.

kısa ... kısa ... kısa ... kısa ... kısa ... kısa ... kısa ... kısa ... kısa ... kısa ... kısa ...

• Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'ndan, Sivilleştirilmiş Petrol Gazı (LPG) yaygınlaşması konusunda oluşan tehlike ile ilgili oluşturulan çalışma grubuna, Oda görüşlerinin sunulması amacıyla katılımcı istenmiştir. Toplantıda 24.02.1995 tarih ve 21814 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 93/94-95 nolu tebliğin 2. bölümünde, "araçlara yapılacak tadilatlarla ilgili projelerin çizim ve hesapları, Makina Mühendisleri Odasına kayıtlı büro tescil belgesi sahibi Serbest Meslek Mühendislik ve Müşavirlik bürolarınca hazırlanacağı" hükmü yer almaktadır.

• Otomobillerde LPG kullanımı, bunun için gerekli proje standartları ve güvenlik standartlarını içeren ODA görüşü Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'na iletili, ayrıca ikisi öğretim görevlisi birisi hukukçu 6 kişilik bir heyet oluşturularak 24 Şubat 1995 tarihinde yapılan toplantıya katılım sağlandı.

• AITM Yönetmeliğinde değişiklik yapılarak "projelerde ODA vizesi aranması mecburiyeti" getirilmesi için Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ile görüşmeler sürüyor.

27 Aralık Tarihli Resmi Gazetede yer alan Maliye Bakanlığı tebliği de gerekçe gösterilerek, Araç-imal Tadilat ve Montajı ile ilgili olarak yapılacak projelerin ODA denetiminden geçmesi yasal bir zorunluk haline gelmiştir. Bu konu, ilgili SMM'lere ve Kamu Kuruluşlarına hatırlatılmıştır. Ayrıca AITM projeleri ile ilgili olarak Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ile görüşülerek bu yasal zorunluluğun yerine getirilmesi talep edilmiştir. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı yetkilileri konuyla ilgili talebimizi olumlu karşılamışlar ve bağlı Sanayi İl Müdürlüklerine talimat vereceklerini belirtmişlerdir.

Bu doğrultuda Odamız bir bilgi formu oluşturmuştur. Büro Tescil sahiplerine bundan sonra "Oda Proje Kayıt Numarası" verilecektir.

• "Asansör Kullanma İzin Belgesi" alınabilmesi konusunda Oda Üyelerimize çıkartılan sorunlar devam etmektedir. Bu yanlış anlamının düzeltilmesi sadece Elektrik Mühendisleri Odast tarafından onaylanan projelerin değil, aynı zamanda Odamız üyelerinde proje çizmesi ve onay alabilmesine yönelik çalışmalarımız hızlanmıştır. 19.01.1995 tarihli yazımızda, gereği için Çankaya Belediyesi İmar Müdürlüğüne ve bilgi için de Sanayi ve Ticaret Bakanlığına uyarılarımız tekrarlanmıştır.

Ayrıca Sanayi Bakanlığı'nda 14 Şubat 1995 tarihinde bir toplantıya iştirak edilerek "Asansör Yönetmeliğinde" varolan aksaklıkların düzeltilmesi amacıyla ODA'mız görüşleri iletilmiştir. EMO temsilcilerinin de katıldığı toplantıda, ODA'mızın "Makina Mühendisleri asansör projelerinin Makina Mühendisliği ile ilgili alanlarında tek yetkili olduğu" yolundaki görüşleri eğilim olarak kabul görmüştür. Yönetmelikte yapılacak değişikliklerin kesinleştirilmesi amacıyla bu konuda önümüzdeki günlerde Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nda yeni bir toplantı yapılacaktır.

ODAMIZ Eğitim Faaliyetleri çerçevesinde önümüzdeki günlerde özel ve kamu kuruluşlarında çalışan üyelerimize "Mühendisler açısından İŞ GÜVENLİĞİ" kursları düzenlenecek. İş Güvenliği Uzmanlarının katılacağı kurslarla üyelerimizin bu konuda bilgi eksiklerinin giderilmesi ve olası problemlere karşı uyarılmaları hedefleniyor.

• Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu (AEK) çerçevesinde oluşturulmakta olan, "Motorlu Kara Taşıt Araçları Malzeme Ve Aksamının Onayı Ve Bu Onayın Karşılıklı Tanınması İçin Müşterek Koşulların Kabulüne Dair Antlaşmanın" ekinde yer alan regülasyonların hangilerine taraf olunacağı konusunda yapılan çalışmalara Oda görüşlerimiz yollanmıştır. Sanayi ve Ticaret Bakanlığının konuyu sonuçlandırması ile gerekli bilgiler tekrar iletilecektir.

• Odamız bünyesinde oluşturulmuş, Gezici Laboratuvar araçları ile, Hava Kalitesinin Korunması Yönetmeliği uyarınca Baca Gazı, Toz ve Gaz Emisyon ölçümleri yapılmaktadır. Baca gazı + Toz Emisyon Ölçümleri ile, Kapalı alanda Gaz Emisyonu ölçümleri yapılmaktadır. Temiz Çevre konusunda tüm olanakları ile çalışan Odamız ve Çevre Bakanlığı Çevre Kirliliği Önleme ve Kontrol Genel Müdürlüğü* ile de yakın ilişki içindedir.

• TMMOB - MMO Serbest Müşavirlik ve Mühendislik Hizmetleri Araç Projelendirme ve Gerçekleştirme Hizmetleri 1995 yılı Asgari Ücretleri Belirlendi.

• 40 yılı aşkın bir geçmişe sahip olan mesleki örgütümüzde yönetici istihdamı, yetki-görev ve sorumlulukla sıkça tartışılan konular arasında yer almaktadır. Örgütümüzün toplam yıllık bütçesine, yapageldiği işlere ve istihdam kapsamına bakıldığında kurumlaşma, kadrolaşma, yönetim yapılanması anlamında belirsizlikler göstermekte, bu belirsizlikler birimler arasında yorum ve uygulama farklılıkları doğurmaktadır.

Bu anlamda örgütsel yapılanma sorunlarımız tartışılarak daha etkin örgütsel yapılanmanın örgütümüz içinde değerlendirilmesi ve gerekli görülen hususlarda Genel Kurul'a tüzük değişikliği önerileri hazırlıklarını başlatmak amacıyla önümüzdeki aylarda "Meslek Örgütümüzde Kurumsal yapılanma ve Yönetim Sorunları ve Profesyonel Yöneticilik" konulu bir sempozyum düzenlenmesi kararlaştırılmıştır.

Bu sempozyuma öncelikle kendi örgütümüzün tüm birim yönetim kurulları (asıl ve yedek), üyelerimizin katkılarını hedeflemektedir.

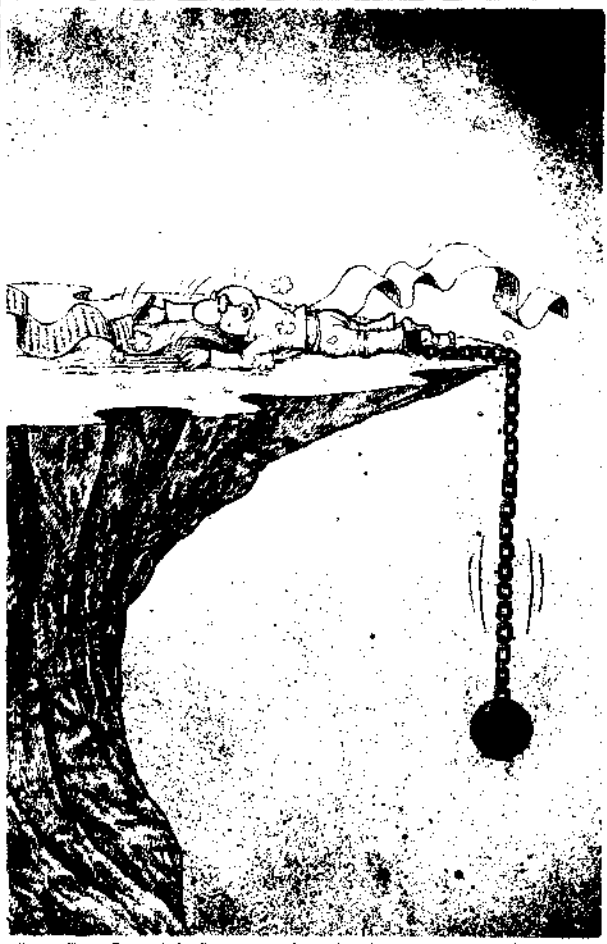
Sempozyuma, tartışma konularını bilimsel temelde ek olabilecek 1-2 uzman konuşmacının çağrılmasının yararlı olacağı düşünülmektedir. Toplantıya ayrıca TMMOB'un diğer Odalarından da tartışmacı çağrılacaktır.

Aşağıdaki konuların tartışılarak, hazırlamak istediğiniz çalışma konusunun 24 Şubat 1995 tarihine kadar Oda merkezine bildirilmesini rica ederiz.

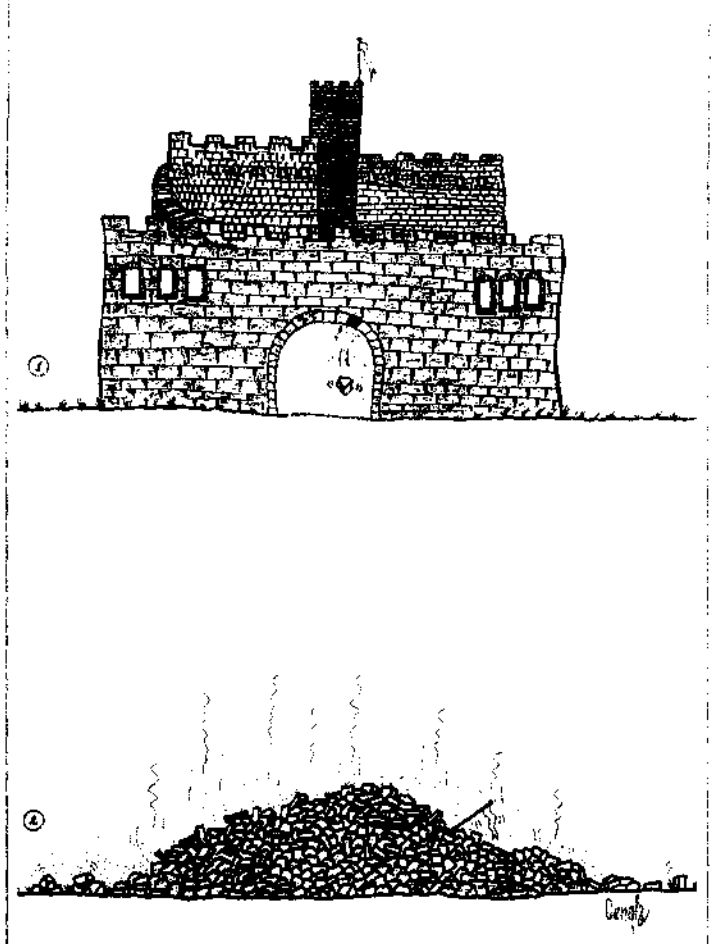
KONULAR

1. *MMO Kurumsal Yapısını (Merkez-Üye-Birim) Değerlendirilmesi* : TMMOB - MMO Sekreteri eleştiri ve öneriler,
2. *Birimler için Tipik Organizasyon Yapısı*: Görev Yetki ve Sorumluluklar
3. Kadro Tahsis Esasları ve Belirleme Yöntemleri
4. Seçilmiş Yönetimlerin Profesyonel Çalışmasına İlişkin Değerlendirme ve Öneriler
5. Merkez-Birim-Eşgüdümünde Sorunlar, Eşgüdüm Yöntem Önerileri ve Araçları.

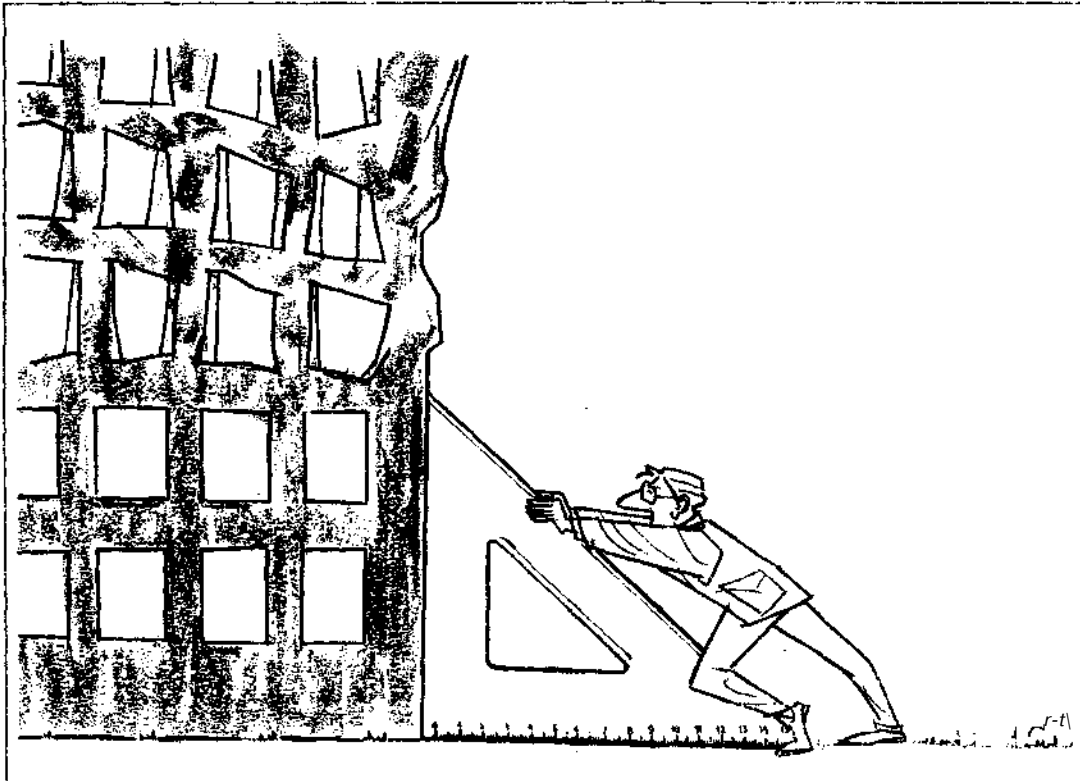
• **TC Sağlık Bakanlığı Çevre Sağlığı Daire Başkanlığı**

M.EMRE ÖZBAY

CENGİZ CALIŞ

ODA YÖNETİM KURULU KARARLARINDAN QQQ

KARAR NO: 270

19 Kasım 1994 tarihinde yapılan TMMOB'nin düzenlediği "MÜHENDİSLER MİMARLAR SUSMAYACAK" mitingine, Oda Yönetim Kurulu'nun 264 nolu kararı ile "kitlesel katılımın sağlanması için Şube Yönetim Kurullarına görev verilmesine", karşın, kimi Şube Yönetim Kurullarının mitingine katılmadığı gözlenmiştir.

- Mitinge katılmayan Şube Yönetim Kurullarından katılmama gerekçelerinin istenmesine,
- Kitlesel katılım sağlayan Şube Yönetim Kurullarına teşekkür edilmesine, KARAR VERİLDİ.

KARAR NO: 285

Şube görüşleri de alınarak, "Öğrenci Üye Yönetmeliğinin ekteki şekilde olmasına, KARAR VERİLDİ.

TMMOB MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI ÖĞRENCİ ÜYELİK YÖNETMELİĞİ

1. AMAÇ: Öğrenci Üye Yönetmeliğinin amacı; makina mühendisliği: "makina, endüstri-sanayi, işletme, gemi-inşa, uçak" öğretimi yapan fakültelerde okuyan öğrencilerin, Oda ile ilişkilerinin öğrencilikleri sırasında kurulması ve Odayı tanımalarını sağlamak, öğrencilerin mesleki gelişmelerine yardımcı olmak, yetişkin birer mühendis olarak mezun olmalarına katkıda bulunmak, Odanın çeşitli teknik ve sosyal amaçlı çalışmalarına katılmalarını sağlamak ve Oda ile Üniversiteler arasında işbirliğinin gelişmesine katkıda bulunmaktır.

2. KAPSAM: Bu yönetmeliğin kapsamı; makina mühendisliği öğrenimi gören öğrencilerin, "Öğrenci Üye" olarak kaydedilme esasları ve öğrenci üyelerin hak ve yükümlülüklerini belirleyen esaslar ile sınırlıdır.

3. TANIMLAR VE KISALTMALAR:

Bu yönetmelikte:

- 3.1. TMMOB Makina Mühendisleri Odasına, "ODA"
- 3.2. Makina Mühendisleri Odası Yönetim Kuruluna "ODA YÖNETİM KURULU"
- 3.3. Makina Mühendisleri Odası Şube Yönetim Kuruluna; "ŞUBE YÖNETİM KURULU"
- 3.4. Yurdumuzda mevcut Üniversitelerin; makina, endüstri-sanayi, işletme, gemi-inşa, uçak bölümlerinde okuyan öğrencilere "ÖĞRENCİ"
- 3.5. Üniversitelerin 3.4. maddede belirtilen bölümlerinde öğrenci olan ve Odaya kaydı yapılan öğrencilere; "ÖĞRENCİ ÜYE"
- 3.6. Yönetmeliğin 8. maddesine göre, okullarında temsilci olarak seçilen öğrenci üyeye "BÖLÜM TEMSİLCİSİ"
- 3.7. Yönetmeliğin 3.4. maddesinde belirtilen bölümlerden mezun olarak, mühendislik diploması alan ve

mühendis unvanına sahip kişilerden, Odaya üyelik kaydı yapılanlara "ÜYE" denir.

4. ÖĞRENCİ ÜYELİK ŞARTLARI:

- 4.1. Türkiye'de; makina, endüstri-sanayi, işletme, gemi-inşa, uçak mühendisliği eğitimi yapan bir fakültede öğrenci olmak,
- 4.2. T.C. Vatandaşı olmak,
- 4.3. Odaya öğrenci üye olma talebiyle başvuru formu doldurmak.

5. ÖĞRENCİ ÜYELİK İÇİN GEREKLİ BELGELER:

- 5.1. 2 adet vesikalık fotoğraf
- 5.2. Nüfus hüviyet cüzdanı sureti
- 5.3. Başvuru tarihi itibarıyla, öğrenci olduğunu belirten, öğrenci belgesi
- 5.4. "Öğrenci üye" kayıt ve yenileme ücreti "tahsil makbuzu"

6. ÖĞRENCİ ÜYELİĞE KAYIT:

- 6.1. Yönetmeliğin 4. maddesinde belirtilen koşulları taşıyan öğrenciler, 5. maddede belirtilen belgelerle ilgili şubeye başvurmaları halinde, şube yönetim kurulu kararıyla, "Öğrenci Üyeliğe" kabul edilirler.
- 6.2. Öğrenci üye her öğretim yılının başlamasından itibaren kayıt yenilemek için kayıtlı bulunduğu şubeye başvurur.
- 6.3. Başvuru dönemi için, öğrenci belgesi ibraz etmeyen öğrencilerin üye kayıtları yenilenmez.
- 6.4. Herhangi bir nedenle başvurusu reddedilen öğrencinin, Oda Yönetim Kuruluna itiraz hakkı saklıdır.

7. ÖĞRENCİ ÜYELERİN HAK YETKİ VE SORUMLULUKLARI:

- 7.1. Öğrenci üyeler, mühendislik hizmetleri konusunda, üyelerin sahip olduğu yetkilere sahip olamazlar.
- 7.2. Oda organlarına aday olamaz, seçimlerde oy kullanamazlar.
- 7.3. Oda ile yakın ilişki kurulmasına ve bunun korunmasına dikkat ederler.
- 7.4. Üyelere sağlanan Oda hizmetlerinden yararlanırlar.
- 7.5. Şube Yönetim Kurulu kararıyla, Şube Komisyonlarına, Oda Yönetim Kurulu kararıyla Oda komisyonlarına "Öğrenci Üye" statüsüyle katılabilirler.
- 7.6. Şube Bülteni, adreslerine ücretsiz postalanır.
- 7.7. Odanın sağladığı olanaklardan (staj, burs vb.) öncelikli olarak yararlanırlar.
- 7.8. Oda etkinliklerinden, üyelere sağlanan kolaylıklara sahip olarak yararlanırlar.

8. ÖĞRENCİ ÜYELERİN ODADA TEMSİLİ:

Öğrenciler, Oda/Şube Komisyon üyesi ve "Bölüm Temsilcisi" konumunda, şube danışma kurulunda, gözlemci statüsünde, oy hakkı olmaksızın temsil edilirler.

Bölüm temsilcileri, şube yönetim kurulu tarafından, öğrenci üyelerin eğilimi alınarak, öğrenci üyeler arasından atanır.

9. BÖLÜM TEMSİLCİLERİNİN YETKİ VE SORUMLULUKLARI:

- 9.1. Öğrencilerin öğrenci üye olmalarını sağlamak.
- 9.2. Öğrenci-Oda ilişkilerini sağlamak.
- 9.3. Şube Danışma Kurullarına katılmak.

10. ÖĞRENCİ ÜYELİĞİN SON BULMASI:

Öğrenci üyelik, aşağıda belirtilen hallerde son bulur'

- 10.1. Öğrenci üyenin istita etmesi.
- 10.2. Yönetmelik hükümlerine aykırı davranışları nedeniyle, şube yönetim kurulu tarafından ihracına karar verilmesi. Bu durumda şube yönetim kurulunun kararına, karşı Oda Yönetim Kuruluna itiraz hakkı saklıdır.
- 10.3. Öğrenci üyeliğinin yenilenmemesi.
- 10.4. Herhangi bir nedenle öğrenciliğinin son bulması.

11. YÜRÜTME:

Bu yönetmelik, TMMOB Makina Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu tarafından yürütülür.

12. YÜRÜRLÜK:

Bu yönetmelik 05/12/1994 tarihinde yürürlüğe girer. Oda Yönetim Kurulu kararıyla yürürlüğe giren bu yönetmelik, 36. Olağan Genel Kurulunun onayına sunulur.

KARAR NO: 289

"Suat Sezai Gürü Bursu"nun 1994-1995 öğretim yılında Ankara-ODTÜ Mühendislik Fakültesi Makina Mühendisliği Bölümü son sınıf öğrencilerinden Sinan Özlü ve Emre Sezgin'e verilmesine, ödemelerin Oda Merkezince yapılmasına, "Suat Sezai Gürü Bursu"nun "Haluk Silay" adına ODTÜ Mühendislik Fakültesi Endüstri Mühendisliği Bölümü son sınıf öğrencilerinden Mustafa Orhan Özalp'e verilmesine, ödemenin izmir Şubece yapılmasına, KARAR VERİLDİ.

KARAR NO: 292

1995 Ajandasının istenilen kalitede ve zamanında çıkmasında emeği geçen;

- Oda Merkez Personeline,
- Taiep ettikleri ajanda için gerekli reklam çalışmalarını yaparak zamanında tamamlayan şube yöneticilerine,
- Reklam çalışmalarına katkıda bulunan şube çalışanlarına,

Oda Yönetim Kurulu olarak teşekkür edilmesine, KARAR VERİLDİ.

KARAR NO: 296

1995 yılı kitap ücretlerinin ekteki gibi olmasına, KARAR VERİLDİ.

TMMOB MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI YAYIN LİSTESİ

	ÜYE ÖĞFİNCİ	DİĞER
52 FIRIN ATMOSFERLERİ	45.000	75.000
84 KALORİFER TES. PROJE KAZ, TEK. ESASLARI	200000	»0.000
98 BANTLI KONVEYÖRLER	100.000	100.000
99 ALÜMİNYUM METALÜRJİ	50.000	6.000
110 SAN. KAZ. İŞL EL KİTABI	120.000	180.000
112 R12 MOLEKÜL İLE HARIKA BİR YOLCULUK	50.000	»0.000
117 1. OTOMOTİV YAN SAN SEUİP. CİLT-1	30.000	15.000
119 MÜHENDİSLER İÇİN ÇELİK SECİMİ	175.000	2»5.000
121 İMATAT MÜHENDİSLİĞİ	175.000	»55.000
125 İNGİLİZCE İŞ MEKTUBU NASIL YAZIUR?	130.000	150.000
126 BASINÇLI KAPLAR EL KİTABI	160.000	225.000
127 1987 SAN. KONGRESİ BİLDİRİLER KİTABI	45.000	75.000
129 PRES İŞLERİ TEKNİĞİ 1	160.000	115.000
130 PRES İŞLERİ TEKNİĞİ 2	160.000	225.000
131 KOROZYON VE ÖNLENMESİ	160.000	»25.000
133 GAZ TESİSATI PROJE HAZIRLAMA	300.000	300.000
134-1 1989 SAN. KONG. BİLDİRİLER CİLT-?	45.000	75.000
134-2 1989 SAN. KONG. BİLDİRİLER CİLT-2	45000	75000
136 SOBA SANAYİ KONGRESİ BİLDİRİLERİ	45.000	75000
137 PLAZMA TEKNİĞİ	120.000	175.000
139 KOVAU ELEVATÖRLER	160.000	225.000
140 SAYISAL DENETİMLİ TEZGAHLAR	160.000	225.000
142 PLASTİKLER DÜNYASI	100.000	160.000
145 ŞEMALARLA BINA İÇİ D. GAZ TES. PR. HAZ.	200.000	100.000
146 3. OTOMOTİV YAN SAN. SEMP.	45.000	75.000
148-1 1991 SAN. KONGRESİ BİLDİRİLER KİTABI	45.000	75.000
148-3 SAVUNMA SAN. SEKTÖR RAPORU	30.000	45.000
149-4 ELEKTRONİK SAN. SEKTÖR RAPORU	30.000	45.000
149-10 1991 SAN. KONGR. KÜÇÜK VE ORTA ÖLÇEKLİ SAN.	30.000	45.000
150 DOĞALGAZ CEP KİTABI	100.000	160.000
152 SERBEST PAZ. EKONOMİSİ ÜLKELERİNDE TEKNOLOJİYE YETİŞME POL VE DEVLETİN ROL.	130.000	190.000
153 2. ULUSAL MAK. MÜH. EĞİTİMİ SEMP.	175.000	245.000
155 KAZAN VE BACA	100.000	160.000
156 MAKİNA İMALATÇILARI İÇİN TEMEL MUKAVEMET DEĞERLERİ	200.000	300.000
158 ÇARPIŞMA MEKANİĞİ	160.000	225.000
160 1993 SAN. KONGRESİ BİLDİRİLER KİTABI C.1	175.000	250.000
161 1993 SAN. KONGRESİ BİLDİRİLER KİTABI C.2	130.000	175.000
162 1993 SAN. KONGRESİ BİLDİRİLER KİTABI C.3	130.000	175.000
163 TRAFİKTE GÜVENLİK VE ÇAĞDAŞ UYGULAMALAR SEMPOZYUMU BİLDİRİLER	200.000	300.000
168 ULUSLARARASI NÜKLEER TEKNOLOJİ KUR.	200.000	250.000
169 MAKİNA MÜHENDİSLİĞİ EL KİTABI	500.000	600.000
2. OTOMOTİV VE YAN SAN. SEMP. ÖZEL S. C.11	45.000	75000
IV. TEKSTİL SEMPOZYUMU	45.000	75.000
II. RAYLI TAŞIT SEMPOZYUMU	120.000	175.000
ENDÜSTRİYEL PROFİL KATALOGU EPK'92	400.000	600.000

ETKİN BİR MMO İÇİN ÖRGÜT-KURUM VE KÜLTÜR SORUNLARI ÜZERİNE

TMMOB ve MMO olarak kuruluşumuzun 40. yılını tamamladık. Bunun ögünülecek bir basan olmasına rağmen bulunduğumuz konumda aşmamız gereken pek çok sorunlarımız olduğu da gerçek.

Örgüt olarak yaşadığımız sıkıntıların nedenlerini birtakım dış etkenlerde aramak bizleri rahatlatmamalı. Ülkemizin demokratik yaşamı tüm gerekleriyle birlikte tam anlamıyla oturtamamış, sindirememiş olduğu, bilim- teknoloji üretiminde gelişmişlik kıstaslarının çok gerisinde olduğu **faktörleri** yaşadığımız sıkıntıları büyük ölçüde nedenlemektedir. Bu, belirli kurumlara toplumsal olarak ve bireysel olarak duyulan gereksinim ile ilgilidir. Yani, bilim-teknoloji, sanayi kavramlarında ulusal yeteneklerini geliştirmeyi hedefleyen bir ülkede eğitim ve meslek kurumları da kendilerine duyulan ihtiyaç oranında etkinlik kazanacaktır.

Ancak bu faktörlerin kendileri de esas olarak toplumsal uğraşı ve motivasyon ile belirlenmektedir. Bunun çok uzun erimli ve sabırlı bir süreci gerektirdiği kuşku götürmez. Toplum genel olarak kendi kaderini çizerken, çeşitli işlevleri ve görevleri hedefleyen kurumlar da yaşam içerisinde etkin yerlerini alacak ve toplumsal gelişmişliğin dokulan da böylece çözülmez, birbirinden kopmaz, tümleşik bağlarla örülecektir.

Bizden Beklenen: Etkinlik

Etkinlik, günün koşullarına uygun olan, hatta onun önünde giden işlevleri kazanabilmektir; bu işlevleri görebilecek dinamizme kavuşmak, buna uygun seçilen hedeflere ulaşmada başarılı olabilmektir; üye ilişkilerini en yoğun ve en geniş bir şekilde kucaklayabilmek, çalışmalarda hareketlendirebilmek, onların birikimlerinin topluma katkısının sağlanmasında işlevsel olabilmektir, genelde ülkenin ve toplumun, özelde bilimin-teknolojinin-sanayinin beklentilerini okuyabilmek, hatta belirleyebilmek ve karşılayabilmektir.

Kendinden beklenen etkinlik düzeyine ulaşamamış kurumların demokrasiye, kendi disiplinlerine ve genel olarak ulusal gelişime katkıları sözkonusu olamaz.

Etkinlik sorununda tartışmamız, üzerinde düşünmemiz gereken konular; **Odalar'ın amaç ve işlevleri, kurumsal yapılanma, meslek örgütleri için yönetim modelleri, örgütsel yapı bütününde ve birimlerinde demokrasi anlayışı ve demokratik işleyiş modelleri** gibi konulardır. Konular tabii ki çoğaltılabilir. Bir toplumsal örgütlenmede ancak **ortak hedefler ve işlevler etrafında biraraya gelinirse etkin olunabilir**. Aynı kurumsal yapı-örgüt içerisinde farklı hedeflere yürünemez, farklı işlevler görülemez. O halde öncelikle Odam'ın yönetici ve üretken insan kaynakları amaç, işlev ve beklentileri konularında anlayış birliği oluşturmak durumundadır. Ancak bundan sonra bu amaç ve işlevlere uygun örgütlenme. Kurumlaşma ve kadrolaşma sağlanabilir.

İlgi odağımız yapılacak işler kadar, hatta belki de bu noktada bunlardan daha çok **yapılanma** sorunları olmalıdır. Öyle ki örgüt, yaptığı çalışmalar ve yaşadığı sorunlardan daha deneyimli, insan kaynakları olarak daha yetkin, daha nitelikli ve etkin bir örgüt olarak çıkabilsin, gerektiğinde **kendi kendisini aşabilen, öğrenen canlı bir organizma** olmayı başarabilsin.

Etkinlik için Örgüt - Kurum - Kültür

Bu noktada **örgütsel süreklilik, kurumsal süreklilik** ve örgüt kültürü kavranılan üzerinde durmak istiyorum.

ÖRGÜTSEL SÜREKLİLİK önemlidir; çünkü Oda çalışmaları içerisinde yeni giren unsurlar çalışmaları süresinde üretim deneyimi edinmenin ötesinde örgüt yapısı ve ilişkileri içerisinde örgüt kültürünü, yani örgütün çalışma anlayışı, benimsediği hedefler ve değer yargılarından oluşan değerler bütününe edinecektir. Böylece örgütün yeni unsurlar ile kazandığı enerji ve dinamizm, örgütün geçmiş deneyimleri ile tümleşik halde örgüt hedeflerine yönlendirilebilecek, etkinliğin itici gücü olabilecek ve yenilenebilecektir. Bu öğrenme, eğitim süreci olmaksızın değişim bilimsel anlamıyla olumlu bir değişim değildir. Aksine, ancak öznel niyetler elinde kısır, verimsiz çalkalanmalar ve yalpalamalar doğurabilir. Bu anlamda örgütün, yönetimlerinden komisyonlarına kadar, her düzeyde organları hem iş üreten birimler ve hem de örgütsel bütünlük içerisinde üretim-yönetim-denetim mekanizmalarının önemli araçları olarak, bu eğitimin okulları haline gelmelidir.

KURUMSAL SÜREKLİLİK önemlidir; çünkü Oda örgütü çalışmalarını etkin ve verimli bir şekilde yürütürken, bu üretimin, kalitesini de geliştirerek, sürekliliğini sağlayabilmek zorundadır. Genelde bir çalışma dönemi sonunda faaliyetler raporlanırken, "manşet"lik flaş etkinliklere basan göstergesi olarak en büyük paye verilmektedir. Öte yandan günlük çalışmalar, 'sıradan' mütevazî faaliyetlerden oluşmaktadır. **Manşetik etkinliklere başarıyı hazırlayan yollar aslında bu 'sıradan' mütevazî çalışmalarla döşenmiştir**. Örnek olarak, Odamız 1972'den beri Sanayi Kongreleri düzenlemekle haklı olarak öğünmektedir. Ancak Odamız kongre, sergi düzenleme gibi teknik uzmanlık gerektiren işleri her defasında yeniden öğrenmek zorunda kalmaktadır. Bunlar ise Kongre-Seminer-Sempozyum gibi bilimsel çalışmaların geniş kesimlere yayılmasında, hedefini bulmasında, yani etkinlik kazanmasında çok önemli bileşenlerdir. Aksi takdirde, yapılan çalışmanın kendisi ne ölçüde nitelikli olursa olsun hazırlayanları kafalarında ve tozlu arşivlerde zamanla anlamlarını yitirmeye mahkum olurlar. Hiçkimse kattığı çok değerli emeklerin bu şekilde etkinlikten uzak ölüme mahkum edilmesini istemez ve sonuçta çalışmalarını değerlendirebileceği daha etkin yapılarla ilişkiyi yeğler. Örnekler çoğaltılabilir. Bu tamamıyla **kurumsal süreklilik** sorunudur.

Odamız faaliyetleri gözden geçirildiği zaman gündelik 'rutin'lerimizin çalışmalarımızın önemli bir bölümünü oluşturduğunu görüyoruz; Kitap satışları, yayıncılık, reklamcılık, eğitim, birliktirlik, periyodik bakım, çeşitli toplantılar düzen-

İnmesi gibi. Bu çalışmalar, örgüt yönetim değişimlerinden, 2 yıllık seçim döneminin 'manşet' faaliyetlerinin planlanmasından fazlaca etkilenmezler. 'Herşeyin durduğu' seçim dönemlerinde onlar yine vardır. Üstelik bu mütevazı faaliyetler üye ve çevre ilişkilerimizin en önemli araçlarıdır. Üye ve çevre bu çalışmalardan duyduğu memnuniyet ölçüsünde Odaya değer biçer. Bu etkinlikler 'ticarethane faaliyetleri' olarak görülüp küçümsenmemelidir (başarı düzeyleri tartışılmakla birlikte) ve hiç kimsenin bunları küçümsediğine inanmıyorum. İhtiyacı olan yayını, eğitimi bulmak her üyenin haklı beklentisidir. Bir kitap yazan kitabının yaygın bir şekilde satılmasıyla emeğinin ve bilgisinin ilgili en geniş çevrelere yayılmasının sağlanmasını bekler. Bir eğitmen, eğitsel etkinliklerde karşısında hedef dinleyici kitlesini görmek ister. Katılımcı toplantıdan veya eğitimden en fazla yaran almak ister, bunun araçlarının sağlanmasını bekler. Tüm bunlar, ister manşet faaliyetler olsun, isterse 'sıradan günlük işler' olsun, başanyı hazırlayan önemli faktörlerdir. Bunlar ancak bir kurumsal yetki-sorumluluk düzenlemesi içerisinde teknik görevliler, teknisyenler eliyle görülebilecek olan. ve önemli sonuçlar doğuran çalışmalardır. Yani MMO örgütü bir yanıyla bütünüyle bu gündelik faaliyetler içerisinde yoğrulan bir kurumdur.

Bu hizmetler, boş zaman çalışmalarıyla, amatörce görülemez ve ancak sürekliliği olan profesyonel bir kurumsal yapılanma ile başanabilir. Bugüne kadar esas olarak kişisel inisiyatiflerle çok değerli çalışmaların üretildiği ve belirli ölçülerde etkinlik sağlandığını biliyoruz. Kurumlaşmanın önemi, esas olarak bu hizmetleri her defasında nicel ve nitel olarak daha iyi ve daha yaygın yapabilme yeteneğinin kazanılmasıdır.

ÖRGÜT KÜLTÜRÜ, yukarıda sıralamaya çalıştığım yapılanmayı başarabilmek için gerekli önkoşuldur, yetişme topağıdır.

Bir örgüt, kurum tanımlanırken çoğunlukla aklımıza bir organizasyon şeması, tüzük ve yönetmelikler gelir. Odamı/da da yılların birikimi üzerine belirli bir organizasyon yapılanması, eksiklerine karşın tüzük ve yönetmelikleri oluşmuştur. Ancak insan inisiyatifinin sözkonusu olduğu her alanda, şemalar ve tüzük-yönetmeliklerin etkinliği insan faktörünün niyeti, uygunluğu ve bilgi düzeyi ile sınırlıdır. Bir örgütteki her düzeyde ve nitelikte insan ilişkilerinin (doğrudan ya da iş gerisinde dolaylı) bütünü örgüt kültürünü oluşturur.

Örnek olarak; Odamız'ın çeşitli resmi - yan resmi katılım organları vardır ve bunlar örgütün işlevsel organlarıdır (ya da olmak zorundadır). Örgüt! karşı karşıya geldiği belli sorunları bu zeminlerde çözecektir.

Eğer örgüt uyumlu, dostane, takım çalışmasını öngören bir çalışma anlayışını benimsiyor ise, bu zeminlerde sorunlar açık yüreklilikle tartışılacak, hatalar birer eğitim kaynağı olarak değerlendirilecek, sonuçta örgüt her türlü çelişki ve sorunlarını aşarken biliri ve deneyimini daha da pekiştirecektir.

Ancak eğer örgüt! kısır çekişmeler içerisinde çalkalanı-

yor, bireyler ya da gruplar hasımlarını altetmek için halaları birer fırsat olarak kolluyor ve kişisel/grupsal çıkarlar Oda çıkarlarından öncelikli tutuluyor ise bu tür zeminler demokratik bir üretim/yönetim/değerlendirme zemini olmaktan çıkar ve göstermelik olarak, yasak savma tarzında geçiştirilir. Böylesi ortamlarda açık yürekli olmak, özeleştirme beklemek mümkün değildir. Çünkü 'hasımlar siperde beklerden zaaf vermek doğru değildir'.

Birinci belirtilen durum örgütsel-kurumsal sürekliliğin kan kaynağını oluştururken, ikinci durum kan kaybı yaratır. Örgütün yenileri de bu kültürü alarak yetişirler. Aynı organizasyon yapısı, aynı tüzük-yönetmelikler farklı kültür ortamlarında farklı (belki de tamamen zıt) nitelikler kazanabilir.

Bugün örgüt kültürümüzü sorgularsak, gerek birim-birim, birim-merkez, gerekse bireyler arası ilişkilerimizde belirli bir kültürel imzulmanın izlerini kolayca bulabiliriz. Amaç bırakım örneklemelerle sataşmalar yaratarak yazının özünü ve mesajını zedelemek değil. Belki bir örnek konuya ışık tutmak gerekirse; en azından örgüt karar defteri üzerinden iletişim yerine doğrudan iletişimi benimsemelidir. Tüm sorunlarımızın üzerine giderken, iş görürken temel yöntem doğrudan iletişim olmalıdır. En azından kullanılan üslup iletişimin önünü kapayım, karalayıcı değil en şiddetli görünen çekişmeler için dahi duygusallıktan uzak, ölçülü ve saygılı olmalıdır. Halaların üzerine gitmek, yapanların onuruna saldırı şekline bürünmemelidir. Bu resmi, soğuk bir iletişim dili dayatma anlamına gelmemelidir. Sadece dili. sıcak iletişimi sürekli tutmanın bir aracı olarak kullanma gereksinimidir. Pek çoğumuz zaman içerisinde geçmişte bazı düşünce ve davranışlarımızda hatalara düştüğümüzü görürüz. Bunu görerek de kendimizi küçülmüş değil, büyümüş ve gelişmiş, doğrulara daha yakın hissederiz. Ufkumuz daha genişler, olguları algılama, yargılama yeteneğimiz gelişir ve bu bize, benzer hatalardan kaçınma yeteneği ve gücü verir. Kısır çekişme ortamları ise bu duygu ve deneyimlerimizi başkalarıyla paylaşma ve güçlenme avantajımızı elimizden alır. Hataları kabullenmekle onurumuzun saldırı altında kaldığını düşünür ve insansal bir ruh hali ile savunmaya geçeriz, kapanırız.

Bir diğer örnek; başkalarının yaptığı yanlışların kendi yanlışlarımız için gerekçe haline getirilmesidir. Bu çifte standartlara yol açar ve yanlışları meşrulaştırır. Bir yanlış başkalarında eleştirirken aynı silahı onlara karşı kullanmada hiçbir sıkıntı duymamaya başlan/, giderek körlesin/ ve 'karşı olduklarımız'adönüşürüz.

Örgüt kültürü bir örgütün yaşama biçimini belirleyen yaşam kaynağıdır, örgütün ruhsal kompozisyonudur. Demokratik ilkeleri benimsemiş bir meslek örgülü olarak yaşamımızı sürdürürken nasıl bir kültüre sahip olacağımızı belirlemek tamamıyla kendi ellerimi/dedir.

MMO yaşamının enerji kaynağı olacak yapılanmayı tartışmalı, tüm örgüt bu amacın gerçekleşmesine yönelik kolektif çalışmayı ortak kültürü haline getirmelidir.

Hazırlayan: Metin ŞİMŞEK

^TMMOB ve DİĞER DEMOKRATİK KİTLE ÖRGÜTLERİNDEN¹

EYLEM EYLEM GELDİLER ...

- TMMOB, 8 Kasım 1994 tarihinde meclise yürüdü. "İkibinli yıllara girerken MÜHENDİS ve MİMARLARI gözden çıkartarak ülkenin geleceğini de yok eden iktidara karşı susmayacağız" diyerek eylemlere başlandı. Grevli toplu sözleşme hakları ve ekonomik durumlarının iyileştirilmesi taleplerini Meclis Başkan'na ilettiler.
 - TMMOB 19 Kasım 1994 tarihinde miting düzenledi. Kamuda çalışan 5-6 bin civarında Mühendis ve Mimarlar, kölü hava koşullarına rağmen katılımı gerçekleştirdiler. TMMOB'ne bağlı 22 meslek örgütü Türkiye'nin değişik yörelerinden gelen Mühendis ve Mimar 'özellikle değil sanayileşme', 'kahrolsun İMİ* Bağımsız Türkiye' diyerek Celal Bayar Bulvarında yürüdüler. Sanatçı Tolga Çandor Leylim Leylim türküsüyle destek verdi.
 - Üniversitelerde öğretim üyeleri, ekonomik ve demokrasi hakları için derslere girmeyerek, basın açıklamaları yaparak gündemde yer aldılar. Öğretim üyeleri eylemlerine öğrencilerden de destek geldi.
 - 20 Aralık 1994 tarihinde Edirne'den Kars'a kadar 1 milyon memur genel grevi yapıldı.
- Kamu çalışanları yıllardan beri sokaklarda işyerlerinde eylemliliklerine yılmadan devam ettiler. Kamu çalışanlarının örgütlülüğü kamuoyunda meşruluğunu kazanmıştı. Dağınık eylemler hükümeti fazla tedirgin etmiyordu. 20 Aralık bir genel grev tarihi ilan edilince, hükümet ve mülki amirleri perişan elmişli. Eylemin yapılmaması için tehdit ve cezalar yağdırdılar. Eylem öncesindeki hükümetin açıklamalarına bakan medya 'bekle izle' tutumuna girdi. 20 Aralıkta başarıya ulaşan

grevi, medya büyük puntalarla yazdı.

- * Grev. sokaklarda 2(X) bin kamu çalışanı ile coşkulu bir şekilde kutlandı.
 - * Kadıköy iskele Meydan'nda gösteriye 25 bin kişi katıldı.
 - * Ankara kamu çalışanları onlarca koldan Kızılay Meydanına aktılar.
 - * İzmir'de 11 bin kamu çalışanı Konak Meydan'ındaydı.
 - * Adana'da yüzde yüze varan katılım vardı.
 - * Diyarbakır'da; Devlet Demiryolları, defterdarlık, belediye, bankalar, M TA. hastanelerdeki kamu emekçileri katıldı.
 - * Trabzon Meydan Parkı'nda hınbeşyüz kişi katıldı.
 - * Ri/e Cumhuriyet Meydan'nda 500-600 kişi katıldı.
 - * Ordu, Aydın, Bolu, Adapazarı, Düzce, Divriği, Malatya, Gaziantep, Çorum, Merzifon, Antalya, Çanakkale'de eylemler yapıldı.
- Memur eylemine işçi sendikalarından da destek verildi. Yol-ış - istanbul I No'lu Şube, İlalvr-İş istanbul I No'lu Şube, Tek Gıda İş çeşitli şubeleri, istanbul Birleşik Metal, istanbul Genel-İş Şubeleri, TÜMTİS ülke genelinde eylemlere destek verdi.

TMMOB eyleme tam destek vererek, Yavuz ÖNEN Ankara'dali mitingde konuşma yaptı.

- * 26 Kasım'da işçiler Ankara'yı sarstı. 70 bin civarında işçi ve kamu çalışanlar Meclise yürümek için Ankara'daydı. Meclise yürümek isteyen Maden işçileri, sendika bürokratları tarafından durdurulmak istendi. Bu eylemde, mevcut sendikalara tabanın muhalefet olduğu gözlemlendi

KİTAP

ADI : YENİDEN İNSAN İNSANA
YAZARI : Doğan CÜCELOĞLU

Remzi Kitabevi 7. basım

Amerika Birleşik Devletleri'nde bireysel kurtuluşlar için istenirse yollar bulunabilir. Orada çok zengin olunabilir, her alanda sınırsız olanaklar elde edilebilir. Her kapıyı açacak bir anahtar vardır ve o anahtara ulaşılabilir. Her -problemin çözümü için de reçeteler hazır vardır. Bu reçeteler çoğunlukla pazardan satın alınan kitaplarda yer alır.

Böyle kitapların telaş içerisinde yapılmış kötü çevirilerine son yıllarda ülkemizde de çokça rastlar olduk. Çeviriler, bir an önce yapıp paraya dönüşme kaygusu taşıdığı için genellikle bir telaş barındırıyor içerisinde. Belki daha da kötüsü, bu tür kitaplara öykünen 'özgün' yayınlarımız bile var. Bunlara en uygun örneklerden birini de sayın başbakanımızın eşleri yazdılar (Mutlu ve Başarılı olma Sanatı-Özer Uçuran ÇİLLER).

Umut peşinde koşan insanımızın bu kitapları hızla ve de hırsla tüketmesine tanık oluyoruz. Bin umutla okunan bu kitapların ardından ne büyük bir umutsuzluk ve hayal kırıklığı başlıyor. Çünkü 'nasıl zengin olunur', 'nasıl mutlu olunur', 'çocuğumuz nasıl başarılı olur' sorularının yanıtı olduğu iddia edilen reçeteler hiç bir zaman 'bizim hastamız'a uymuyor. Daha da kötüsü hastayı daha da ağırlaştırıyor sahte umutlar olarak bir kenarda duruyor.

Bu sahte umut anlayışının bir diğer yansıması da 'ekonomi dergileri'. Bu dergiler de, yine son yıllarda artan işsizlik ve gelir azalmasıyla orantılı olarak çoğaldı. Türki Cumhuriyetlerde sınırsız iş olanakları', 'mutlaka yatırım yapılması gerekli sektörler', 'çoluk çocuğun geleceği' vb. düş tarlaları niteliğindeki bu yayınlarda bin umutla okunuyor. Okuyanın ayakları daha dergilerin kapağına bakarken yerden kesiliyor. Okur bir süre havalarda dolaniyor, her şeyin farkına vardığında da çoktan tepe üstüne çakılmış oluyor.

İşte bütün bu sahte umutlar tarlasında dolaşırken. Doğan CÜCELOĞLU gibi insanlarımızın sıcak kitaplarıyla da karşılaşılıyor insan. Doğan CÜCELOĞLU ağırlıklı olarak 'ileti-

şim'i anlatıyor kitabında, iletişim nedir, neden gereklidir, niçin iletişim kazaları olur ve bu kazalar sonucunda neler olur. Okur 'insan insana'da bunları kendisiyle, kitabın yazarıyla, eşyle, çocuğuyla tartışıyor.

Bu kitabı okudukça bildiğimiz ama üzerinde pek kafa yormadığımız şeylerin yeniden farkına varıyoruz. Kitabın adında yer alan 'yeniden' sözcüğü, kitabın anlamını da açan bir anahtar sözcük yerinde.

İnsana sahte umutlar vermeden, insanca yaklaşımıyla okunması gerekli bir kitap. Yalnızca 'kitap okuyanlar' için değil, yaşayan herkesin okuması için yazılmış bir kitap.

Kitabın en güzel yanlarından biri, hiç kuşkusuz, Türkçe'nin bütün güzelliklerinin kullanılarak yazılmış olması. Özellikle Türkiye'de yaşayan insanımızın kendini yeniden tanımanın keyfiyle okuyacağı bir kitap.

Kısa bir yazıyla anlatılması zor olan kitaptan, herhangi iki alıntıyla bitirelim:

'Bir insana verilecek en korkunç ceza, onun varlığını kabul etmemektir. Örneğin, varsayalım ki, bir insan topluma bırakılıyor ve o toplumun hiç bir üyesi tarafından farkedilmiyor. Bu kişi bir yere girdiğinde hiç kimse kafasını kaldırmıyor, cevap vermiyor, yaptığı hiç bir işe aldırıyor, kısacası, sanki o hiç yokmuş gibi davranıyor ... Bu durumda olan kişinin içinde öyle bir kızgınlık ve çaresizlik ortaya çıkacaktır ki, en vahşice bedensel işkenceler bile böyle bir duruma oranla bir iç rahatlığı gibi görülecektir. Çünkü bedensel işkence yapan, ne kadar kötülük yaparsa yapsın, yine de bizim varlığımızı kabul ediyor demektir' (Kişinin kendisiyle iletişim kurulmasına olan dayanılmaz gereksinimini anlatan bu alıntı Doğan CÜCELOĞLU'nun da kitabına koyduğu bir alıntıdır.)

Bir başka alıntı:

'Bir insan yaşamında üç ya da dört yakın ilişkiye sahipse, mutlu ve sağlıklı olabilir. Bir toplum, bireylerinin her biri yaşamalarının her döneminde üç ya da dört yakın ilişki geliştirmiş ise, sağlıklı bir toplum olabilir.'

(Sanayileşmiş toplumlarda yakın ilişki -dost- sözcüğünün karşılığını bulamıyor olmasının, toplumları tehdit ettiği varsayımı.)

TÜRKİYE TAŞ KÖMÜRÜ KURUMU

DYP-SHP Koalisyon Hükümeti tarafından 5 Nisan 1994 tarihinde açıklanan "Ekonomik Önlemler Uygulama Planı"nda Türkiye Taşkömürü Kurumu'na ilişkin yapılan değerlendirmede 'özel sektör tarafından talep olmadığı taktirde, bazı ocakların üretimi yıl sonunda durdurulacaktır' ifadesi ile 'özelleştirme-tasfiye-kapatma' kapsamına alınan TTK-Armutçuk ve Amasra İşletmelerinin gerçek durumunun ortaya konulması için, yukarıdaki kararı veren paketi hazırlayan hükümet; karar sonrası onay ve talimatları ile diğer birçok sektör için yaptığı ile benzer biçimde bir inceleme kurulu oluşmuştur, ilgili Devlet Kurumları, meslek odaları, üniversite ve sendika temsilcilerinden oluşan TTK İnceleme Kurulu Haziran-94 ve Aralık-94 tarihleri arasında çalışmalarını tamamlamış ve bir rapor hazırlamıştır. Makina Mühendisleri Odası Zonguldak Şubesi Bartın İlçe Temsilciliğinden Canip SEVINÇ'inde MMO temsilcisi olarak katkıda bulunduğu çalışmada, İnceleme Kurulu tarafından hazırlanan özet-raporun özeti aşağıda verilmiştir.

TTK İNCELEME KURULU

ÖZET RAPOR

'Armutçuk ve Amasra Taşkömürü İşletmelerinin özelleştirilmesi veya kapatılması yoluyla Türkiye Taşkömürü Kurumu'nun küçültülmesi veya iyileştirilmesi şeklinde özetlenebilecek ekonomik kararın yeniden gözden geçirilmesini sağlamak amacıyla yapılan bu incelemenin sonuçları aşağıdaki biçimde özetlenebilir:

1. Taşkömürü, gerek enerji ve gerekse demir-çelik sektörü açısından stratejik öneme haiz bir hammaddedir. Türkiye'nin, gündemindeki taşkömürüne dayalı yeni enerji santralleri dikkate alınmasa dahi, önümüzdeki yıllarda en az 4 milyon ton civarından bir arz açığı bulunmaktadır. Ucuz ithal kömür ve ucuz ithal hurda demir gibi, bugün için cazip görünen pazar koşullarına dayanarak kendi hammaddelerini değerlendirmekten uzaklaşan bir politikanın ülkemiz ekonomisine hem bugün hem de gelecekte ciddi zararlar vereceği muhakkak görülmektedir.

2. 1970'li yıllarda 4.6 milyon ton/yıl seviyesinde olan satılabilir kömür üretimi gerekli ve yeterli idame yatırımlarının yapılmaması sonucu 1990'lı yıllarda 2.8 milyon ton/yıl'a düşmüştür. Öte yandan 1980'li yıllarda baskı altında tutulan personel giderlerinin 1990'lı yılların başında gösterdiği patlama kurum zararlarını dikkat çekici boyutlara ulaştırmıştır.

TTK, zararlarının büyük ölçüde yükselmesi ile, zorunlu biçimde gündeme gelen küçülme politikasını uygulayarak işçi sayısını %25 kadar azaltmış olmasına rağmen, gittikçe düşen üretim miktarları ve büyüyen finans açıkları nedeniyle iyileşmeye

gitmekten uzak bir yapı arz etmektedir, Bazi işletmelerin kurum dışına alınmasına ve giderek küçülen üretim hedeflerine bağlı olarak sürekli işçi azaltmış ile daha iyiye gitmenin mümkün olamayacağı da açıkça görülmektedir. Yatırım yapılmaksızın ve gerçekçi iyileştirme projelerine dayanmaksızın süren bu tür gelişmeler, maden işletmeleri için kapanma anlamına gelmektedir. Bu da ülke yararına bir sonuç olarak görünmemektedir.

3 Bu raporda genelde TTK ve özelde Armutçuk ve Amasra İşletmeleri için teknik anlamda bir iyileştirme projeksiyonu yer almaktadır. Bu projeksiyonda aşağıdaki gerçekçi hedefler konulmuş ve kurum tarafından geliştirilmiş olan projelerin verileri kullanılarak uygun kabuller yapılmıştır.

- Gecikmiş altyapı yatırımları tamamlanarak işletmeler maksimum ham kömür üretimlerini gerçekleştirecek duruma getirilecektir. Yeraltı işçiliklerini bu hedefe uyumlu hale getirebilmek amacıyla yerüstü işçilerinin önemli bölümü kısa süreli eğitime tabi tutularak yeraltı servislerine çekilecektir, (bu amaçla Avrupa Topluluğundan sağlanmış olan 3.4 milyon ECU hibe finansmanından yararlanılarak oluşturulacak eğitim programları kullanılacaktır.)
- Armutçuk ve Amasra İşletmelerinin toz kömürlerini değerlendirmek üzere briketleme tesisleri ve Üzülmaz, Karadon, Kozlu Müesseselerinin kömürlerini yıkayacak yeni lavuarlar, yap-işlet, ortaklık vb. bir modelle, özel girişimciler teşvik edilerek, kurdurulacaktır.
- Kurum, kolayca dışarıdan sağlanabilecek hizmetleri üreten sen/islerini, uygun projelerle devredecek ve yerüstünden önemli ölçüde çekilecektir.
- Kurum yönetimi, satılabilir ürünlerinin iyileştirilmesini ve pazarlamasını ağırlıklı hedef olarak gören, dinamik ve özerk, istikrarlı bir yapıya kavuşturulacaktır.
- Mevcut mali yapı süratle iyileştirilerek gecikme zamları, sosyal yardım ödenekleri vb. finans yükü kalemleri sıfırlanacaktır.
- İşçi ücretlerine seyyanen zamlardan vazgeçilerek, iş değerlendirilmesine dayalı, üretken sınıfları kollayan, kurumun gerçekleri ile bağdaşacak bir teşvikli ücret sistemi uygulanacaktır.

4. Bir önceki maddede belirtilen kabullere dayalı olarak yapılan projeksiyonda TTK'nun önümüzdeki 5 yıllık dönemde aşağıdaki şekilde iyileştiği görülmektedir.

- 4 yıl süreye yayılı olarak yapılan toplam 275 milyon \$ (158 milyon \$ iç + 117 milyon \$ dış) tutarında bir yatırım ile ham kömür üretimi şu andaki 4.6 milyon ton/yıl'dan 2000 yılında 7.6

milyon ton/yıl'a yükselmektedir. Öngörülen iç paranın (158 milyon \$) büyük bir kısmı işçilik giderlerinden oluşmaktadır.

- Kömür hazırlama ve pazarlamaya yönelik ve özel sektör teşvik edilerek gerçekleştirilen yatırımlarla, satılabilir kömür üretimi şu andaki 2.8 milyon ton/yıl'dan 2000 yılında 4.6 milyon ton/yıl değerine yükselmektedir. Keza bu yatırımlarla iyileşen ürünlerin ortalama satış fiyatının 37.5 \$/ton'dan 42.2 \$/ton'a doğru artması da sağlanmaktadır. Bu üretim artışı ve ürün iyileştirmenin sonucunda kömür satış gelirlerinde %60 bir artış olmaktadır.
- Yerüstü işçilerinin büyük oranda (kısa bir eğitimden geçirilerek) yeraltı servislerine çekilmesi ve doğal emekliliklerle teşviklere dayalı işçi azaltmaları ile toplam işçi sayısı 22000 dolaylarından 17000 dolaylarına düşmektedir. Keza, Kurum dışına çıkarılacak servisler nedeniyle işçi statüsü dışındaki personel sayısı da 1000 kadar bir azalma ile 1550 civarına düşmektedir. Bu da verimliliklerde önemli artışlar sağlamaktadır.
- Verimlilik artışının finans yükü iyileştirmeleri borçların hazinece üstlenilmesi ile desteklenmesi ve işçi ücretlerinin dolar bazında (enflasyona karşı) korunması sonucunda ortalama maliyetler 151 \$/ton'dan 61 \$/ton'a doğru %55 oranında azalmaktadır.
- Maliyetteki azalma ve satış gelirlerindeki artış sonucunda sübvansiyon gereksinimi 114.2 \$/ton'dan 18.9 \$/ton'a gerilemektedir. Bu da bir çok Avrupa ülkesinden daha aşağıda (kabul edilebilir) bir değerdir.

5. Kurumun borçlarının silinmesi ve SSK Sosyal Yardım Ödeneklerinin getirdiği yükün üzerinden alınması halinde 1995 yılı içinde finans gereksinimi (rehabilitasyon yatırımları da dahil olmak üzere) en olumlu koşullarda 139 milyon \$ ve en olumsuz koşullarda ise 227 milyon \$ olacaktır. Kurum, bu projeksiyonda öngörüldüğü biçimde rehabilite edildiği takdirde, koşulların olumsuz biçimde geliştiği durumlarda dahi 2000 yılında en çok 100 milyon \$/yıl sübvansiyon ihtiyaç duyacaktır. Koşulların olumlu gelişimi halinde ise sübvansiyona ihtiyaç kalmamakta ve kara geçilebilmektedir.

6. Dikkat çekici bir sonuç da şudur: Mali yapısının ve işçiliklerinin iyileştirilmesinin yanısıra satılabilir ürünlerinin briketlenerek yakımlık kömüre yönelmesi halinde Armutçuk ve Amasra işletmeleri çok daha kısa bir sürede kara geçebileceklerdir. Diğer müesseselerin de benzer duruma gelebilmeleri için modern lavuarların kuruluşunun ve ocak altyapı yatırımlarının tamamlanması, ortalama satış fiyatlarının yükseltilmesi gerekmektedir.

7. Yukarıdaki sonuçlar, geliştirilmiş ve yaşama

geçirilmeye hazır projelerden hareket edilerek ve dünya piyasalarında kömür fiyatlarında artışlar olacağı öngörülmesine rağmen, bugün uygulanmakta olan satış politikalarının sonucunda oluşan büyük fiyatların aynen süreceği kabulüyle yapılmış bir projeksiyondan gelmektedir. Başka bir deyişle, projeksiyon yeterince gerçekçidir ve sonuçlar yeterince güvenlik paylarına sahiptir.

8. Komisyon çalışması sırasında ortaya çıkan önemli bazı gerçekler de şu şekilde sıralanabilir:

- TEK Çatalağzı Termik Santrali, TTK'dan dünya fiyatlarının altında kömür almakta ve kar etmektedir. Çimento vb. sektörler için de benzer bir tesbit yapılmıştır. TTK bu sektörlerde satış fiyatlarını gerçekçi, dünya ve rekabetçi ortama göre belirlemeye gayret etmelidir.
- Dünya genelinde, kömür ocaklarını ve termik santralleri tek elden işleten güçlü enerji şirketlerinin bulunması ve bu tür faaliyetlerin kar getirmesi, TTK'nun geleceğe yönelik projelerinde değerlendirilebilecek bir durumdur.
- İthal kömür ve briket fiyatları çok yüksek seyretmesine rağmen TTK, bürokratik yönden bağımsız olamadığı için, bu pazarlara girmekte çekingen davranmaktadır. Briketlenerek satılması halinde TTK kömürleri, gerek çevre kirliliği yönünden ve gerekse kalorifik değer üstünlüğü ile bu pazarda yer alabilir ve Kurumun satış gelirleri önemli oranda artabilir.
- Dünya kok kömürü ve kömür ürünü kimyasalların üretim ve tüketim rakamları TTK'nun bu alanlarda da proje üretip hayata geçirmesinin ve bu pazarlara mamul veya yarı-mamul ürünlerle girmesinin olanaklı ve yararlı olacağına işaret etmektedir.

9. Dünya taşkömür pazarında, üretimin %8-10 kadarı ticarete konu olmaktadır. Bu pazarda fiyatlar ek talep artışlarına oldukça duyarlıdır. Bundan dolayı, kurumun yakın gelecekte 4.6 milyon ton/yıl değerine ulaşacak satılabilir üretimi ülkemizin uluslararası pazarda dışalım pazarlık gücünü arttıracaktır. Başka bir deyişle bugünkü uygun ithal fiyatlarının bir garantisi olacaktır.

10. Bu çalışmada TTK'nun Rehabilitasyonu için gerekli olan yatırımların ivedilikle yapılması, briketleme tesisleri ve lavuarların yapımı ve/veya hizmet alımı için uygun girişimcilerin belirlenmesi amacıyla protokol ve sözleşmelerin derhal yapılması vazgeçilmez bir ön koşuldur. Bu çalışmada, bu işlemlerin en geç 1995'in ilk üç ayında tamamlanması ve yıl ortasında briketleme işlemlerine geçilmesi düşünülmüştür. Olabilecek her türlü gecikme bu çalışmadaki hedeflerin gelecek yıllara ötelenmesi anlamına gelmektedir.

p. ANE1**MESLEK ÖRGÜTLERİNİN
AMAÇLARI, İŞLEVLERİ ve
BEKLENTİLER**

15 Ekim 1994'de MMO tarafından Ankara'da Kaya GÜVENÇ başkanlığında gerçekleştirilen Panelin ilk bölümünü Bültenimizin ikinci sayısında vermiştik. Bu sayıda Panel'in ikinci bölümünde, konuşmacılardan MMO YK üyesi Mehmet SOĞANCI'ya yer veriyoruz.

Mehmet SOĞANCI:

Bugün ve bundan sonra Meslek örgütlerinde TMMOB olarak yapacaklarımız, üye olarak biz mühendislerin TMMOB içinde yapılması gerekli olan işlerden bahsetmeden önce, TMMOB özelinde geçmişin tanımlanması gerektiği inancındayım.

- ... Sözlerime başlamadan önce iki hususu belirtmek isterim. Birincisi Sn. Göker'i teyiden, biz kişi olarak meslek örgütlerinde çalışmak istiyorsak, bu işe soyunduysak, yönetici olarak, üye olarak onun çalışmalarına katkıda bulunmak istiyorsak, kafamızdaki siyasi düşüncelerle birlikte onlardan ayrımsız bir şekilde öncelikle mesleğimizi iyi bilmek örneğin MMO örgütlülüğü içinde isek iyi, kaliteli mühendis olmak zorundayız. Oda platformunda yer alanlar, hangi Oda'nın üyesi iseler, örneğin doktorlar Tabibler Birliği'nde, örneğin hukukçular Baro'da, mühendis ve mimarlar TMMOB'de, konularının en iyisi olmak, konularının u/itanı olmak zorundadır. Şüphesiz, yönetici durumunda olanlara, bu konuda bir kat fazla sorumluluk düşmektedir.

İkinci olarak Sayın Güvencin bana konuşma sırasını verirken söylediği "Şimdi genç arkadaşlarımızı temsilen" sözüne kiirşılık, içindeki espiriyi de unutmadan şu hususu da belirtmek istiyorum: Bizler, 1975-19X0 dönemi arasında Türkiye'de okuyan insanlar olarak Oda yönetimlerine gelmekte biraz, geç kaldık. 1980 döneminin getirdiği baskı ve zor altında benim dönemdeki arkadaşlar olarak söylüyorum, biraz da Odaların uzağına düşürüldük, yani Oda örgütlenmeleri ve benzer örgütlenmelerin içinde çalışamayacak noktalara taşındık. Genelde baktığımızda, TMMOB'da bizim dönemdeki arkadaşların Odalar içinde çalıştıktan fazlaca görülmüyor.

Aslında, bizden sonra mezun olan arkadaşlarımızın şu anda yönetimlerde oluyor olmaları lazım, ama TMMOB ve Odaların içinde bulunduğu durumdan dolayı yeni ve genç arkadaşlarımız da yönetimde yok. Yani biz, TMMOB'un geçmişten bugüne tarihinde, 1980 öncesi ara dönemin insanlarıyız. TMMOB'a biraz geç ulaştırdık.

Bugün ve bundan sonra Meslek örgütlerinde TMMOB olarak yapacaklarımız, üye olarak biz mühendislerin TMMOB örgütlülüğü içinde yapılması gerekli olan işlerden bahsetmeden önce, TMMOB özelinde geçmişin tanımlanması gerektiği inancındayım. Bu panele gelmeden önce, çalışma yaparken. Birikim'in 1991 Eylül sayısında Sayın Arif Kurancın TMMOB'yi değerlendirmesi ile ilgili yazısını inceledim. Bu yazıdan alıntılarla devam etmek istiyorum:

"Mühendis teşkilatlarının geleneklerinde yer alan ve ülkemizdeki kaotik üretim tarzında kaynaklanan etkinlik dönemlerini, aynı /amanda da ülkemizin toplumsal panoramasının fotoğraflarının, hatıralarının tazelenmesi, mühendislik ideolojisinin, kimliğinin oluşması ve toplumsal zemindeki yüzleşmelerinin kısa bir tarihselleştirmesi olarak, TMMOB eski başkanı Bülent TANIK'ın yaptığı tasnifin yardımıyla sıralamaya çalışalım. Bülent TANIK, 1955-1965 yılları arasında eğitimci ve etkinlik dönemi, 1965-1980 yılları ise kitleselleşme ve kitlesel politizasyonda etkinlik dönemi, 1980-1983 dönemi, 12 Eylül askeri darbesinin büyüttüğü boşluklar. toparlanma çabalarının ağırılıkta olduğu yıllar, 1983 sonrası ise 1982 Anayasa'sının çizdiği hukuki çerçevede içinde küçük girişimci etkinliğin yaygınlaştırılması olarak değerlendiriyor.

TMMOB'nin 1955 yılları döneminde ülkenin imarı ve mamuriyetine yönelik olarak Türkiye'nin yeniden inşa edileceği, topyekün bir şantiyeleşme seferberliği ilan edilmişti. Şantiyelerin de mühendislere ihtiyacı olacaktı. Bu saike hizmet etmek için yetiştirilmiş teknik insanların, kaçınılmaz olarak toplumsal arenada önem kazanmaları ve ülke yönetimlerinde söz sahibi olmaları, Odalarda da ağırlıklarını koymalarına yol açtı. 1955-1965'li yılların. Oda ve birlik yönelim kurullarında hep büyük patron, müteahhit, işadamları, özel sektörün genel müdürleri, devlet üst kademelerindeki bürokrat ve teknokratlar yer alıyordu. 1960'k yılların sonlarına doğru üretim tarzlarındaki değişiklikler, dışa bağımlı sanayileşmenin artması, özel paralı üniversitelerin, fazla sayıda kalifiye olmayan yetersiz teknik eleman mezun etmesi, birçok kalitesiz mühendisin işsiz kalmasına, ücretlerin düşmesine yol açtı. Bu sebeple, düzeni, kapitalist sistemi tartışan, sendikal mücadeleye yatkın genç mühendisler, Odalarda etkinliklerini artırmaya ve önce elit kadroları tasfiye eüneye başladılar. 1970'lerde ise 1%8'lerin de etkisiyle büyük ölçüde o dönemin kendine has ve ülkeye bütünüyle hakini kıldığı bir iklimi vardı. Bu iklimden kaynaklanan hava, hayatın her alanına olumlu-olumsuz, doğrudan yansıdı ve gündemi tahakküm altına aldı. Özünde doğrudan siyasi politik talepleri olan unsurlar, doğal olarak demokratik kitle örgütlerinde ve meslek odalarında kendilerine uygun varolma zeminleri hazırladılar. Bu zemin, bir yandan çok sesli yani çok fraksiyonun temsili anlamında çok sesli, renkli ve nispeten zengin perspektiflere evsahipliği yaparken, aynı zamanda kuruluş saiklerine uygun olarak sivil toplum ve devlet arasında köprü görevi, toplumsal bir güç odağı haline ulaştı. O dönemin siyasal düzleminin özellikle kamuya ait olanlarında etkili ve yetkili birer merkezi görünümündeydi Odalar, siyasi kadroların içinde bu işi becerebilmeye en yatkın meslek erbabı olanları süzülerek Oda yönetimlerine geldiler. Mesleki teknik Oda poliikaları. teorik ve pratik mesleki etkinlikler olarak bugün hala erişilemeyen dü/eylere ulaştırdılar Odaları.

Odalar, 1978'li yıllara yaklaşırken yavaş yavaş devletin vaaz ettiği saiklerin dışına çıkmaya başladılar. Özellikle soldan esen rüzgarların sert etkisiyle mevcut iktidarlardan ve devletten az da olsa sancılı bir kopuş yaşanmaya başlandı.

Özellikle bu döneme tekabül eden belirleyici karakter, antiempyrist, ulusal çıkarlara ve kaynakları sahiplenme gibi, ülkelerin politik ve siyasi konjonktüründen kaynaklanan, halka ve ülkeye aidiyet ruhunun doruk noktasına ulaştığı ve yurtsever mühendisler ülküsünün yaygınlaştığı bir süreç olarak tarihe damgasını vurmuştur.

1980'e girilirken, bütün sol siyasetlerde yaşanan açmazları ve tikanıklığı, TMMOB ve Odalar da yaşamaya yeni tezler ve politikalar üretmeye başladılar. Tükenmişlik ve yozlaşma eğilimleri tedricen başgöstermekteydi. 12 Eylül'de de resmen çöktü, çökertildi. Bütün sivil toplumsal kurumların akıbetine uğratıldı. Yine bu oldukça yoğun yaşanan etkinlik dönemlerinin bir sonucu olarak iyi ya da kötü bir birikim ve örgüt mirası bıraktılar.

Oysa, geçmişten sıyrılıp, yeni döneme baktığımızda, eski dönemden bugünlere aktarılan ve sahip çıkılan olumlu anlamda hiçbir değer, değer yargısı, ahlaki kıstas yok gibi. Geride yalnızca sararmış, kalın, yoğun içerikli dergiler, mesleki yayınlar, dünya çapında yapılmış teknik kongrelerin tebliğleri, bir basın toplantısı ile devrilen Enerji Bakanı anılarıyla, bu işe gerçekten gönül vermiş, bütün hücrelerine kadar birşeyler üretebilenin, dönüştürebilenin coşkusunu, heyecanını yürekte yaşamış bir iki güzel insan kalmış günümüze. Odaların o günkü birikimini oluşturan insanlar, doğru ya da eğri birtakım somut ve nihai toplumsal projelere sahiptiler. O dönemi, yaşadıkları bir iklimin sonucu, aynı zamanda nedeni de olarak gerçeği yakın anlamda özveriye, dürüstlüğe, devrimci ahlaka, fedakarlığa, gönüllülük esasına dayanan, bireylerin özgüvenini, katılımını oluşturarak yeniden dönüştüren, bireysel çıkarların değil, toplumsal olanın daha bir ön planda tutulduğu bir zihinsel perspektife ve dolayısı ile üretken ve zengin bir toplumsal tarihsel anı oluşturabilmenin bilincine vakıftılar.

İşte bence biraz da bu idi. Odaların o zaman soluk alıp vermesini, dinamik kalmasını sağlayan o döneme has ruh halı".

Sayın Kuraner, dönemin toplumsal içeriklerinin, kaygılarının, toplumsal çelişkilerin Odaları da yönetimlerini de belirlediğini vurguluyor. Şimdi, 12 Eylül'le birlikte, ülkede, burada herkesin kabul ettiği bir olay yaşandı. Dönemin temel özelliği, depolitizasyon ortamının baskı ve zorun Odalara da yansımaysdı. 12 Eylül'de bir yığın arkadaşımızın, TMMOB'yi o günlere taşıyan insanların 12 Eylül'le birlikte Ocumuzdan alınıp götürüldüğü de yaşanan, bilinen gerçekler.

12 Eylül, Odaları kapatmaksızın, yalnızca ismen varolan fakat gerçekten içi boşalmış kuruluşlara dönüştürüp ruhsu/laştıranak, etkisizleştirerek bir taşla iki kuş vurdu.

Toplumsal bilgi odağı olmaya aday Odaları güçsüzleştirme ve kamuoyunda saygınlığını yitirmeyi sağlama çabaları; Odaların disiplin alanına giren mesleki politikalar dahil, hiçbir toplumsal proje konusunda kaale alınmaması, üstüne üstlük resmi mercilerin yasalarıyla diğer sivil-yerel teşekküller ve hatta neredeyse kendi üyeleriyle organik bağlarının kesilmesi olarak kendini gösterdi. Odaların, kendi meşruiyet zemini de geçersiz kılınmaya çalışıldı. Böyle bir süreçti 1980 sonrası.

Burada özellikle vurgulamak gerekir ki, 80 sonrası Oda yöneticisi olmuş bir grup insan, aslında teorik olarak 70'lerde açılmış bir konuyu, demogojik bir biçimde, dönemin etkilerinden de olsa gerek yeniden ortaya attılar: 'Oda bir meslek örgütü müdür, Oda bir demokratik kitle örgütü müdür?' Bizce bu tartışmanın yanıtı açıktır. Odamız, en geniş ifadeyle, içinde çeşitli disiplinlerin yer aldığı mühendislerin meslek örgütüdür, hem de iyi mühendislerin yönetimde olması gerekli olan bir meslek örgütüdür. Ancak, dünyadaki temel emek-sermaye çelişkinin, emekten yana çözümü gibi bir kafa yapısında olan insanların, bu yapı içinde çoğunlukta olmaları, yönetimde bulunmaları, bu örgütün demokratik bir şekilde ve kitleselleştirilerek çalışmasını zorunlu kılmaktadır.

Şimdi, Odalar, bu tespit içinde, böyle bir tarihi süreç içinde günümüze geldiğinde ne yapmalıdır? Meslek örgütlerinin özelliklerini ne olmalıdır. Bunun için de MMO İstanbul Şube Başkanı Sayın Mustafa Aral'ın TMMOB söyleşilerinde yapmış olduğu bir çalışma var. Sayın Aral orada diyor ki; "TMMOB'nin bugün, artık varlığının tartışıldığı noktada TMMOB örgütülüğünün savunucuları da bazı ana sorulara yanıt verdikten sonra yollarına devam etme durumundadırlar.

TMMOB, Anayasa'da "kamu kurumu niteliğinde bir meslek örgütüdür" diye tanımlanmaktadır. Bu tanım, TMMOB'ye resmi bir nitelik kazandırmaktadır. Ancak, bu durum, sözü edilen temel sorulara yanıt vermeye engel değildir ve 'kamu' sözcüğü halk olarak yorumlanırsa, TMMOB, öncelikle devletin değil, üyelerinin ve halkın örgütü olmak zorundadır ki, ben burada bütün TMMOB sözlerini izninizle Meslek odaları olarak algıladığımı belirtmek istiyorum.

TMMOB, kendisini mesleki-teknik görevleriyle sınırlandırarak mevcut sistemin bir parçası olabilir mi ya da başka bir biçimiyle sorarsak, TMMOB, sıradan adam olmaktan çok, aydın olması beklenen ya da kendilerini öyle gören mimar mühendislerin örgülü olarak varlığının nedenini varolan düzenle bütünleşerek mi, yoksa halkın ve o arada üyelerinin çıkarlarını savunarak mı tanımlayabilir.

Sorulan sorular, bu aşamada yanıt konusunda yönlendirici bir mantığı da içermektedir şüphesiz. Ayrıca verile-

SUAT SEZAI GÜRÜ

29 OCAK 1954 - 29 OCAK 1993

Odamız genel merkez sekreteri Suat Sezai Gürü'yü 29 Ocak 1993 tarihinde bir trafik kazasında kaybettik. Çalışkanlığı, fedakarlığı, dürüstlüğü ve alçakgönüllüğü ile örnekleşen Sezai'yi kaybetmenin acısının sıcaklığını halen yüreğimizde duyuyoruz.

Sezai'nin savunduklarını, inandıklarını ve yapmak istediklerini yapabilmek, anısını yaşatabilmenin tek yolu.

Bunun için Sezai gibi özverili, alçakgönüllü, dürüst, çalışkan, düşünce ile eylemi kendi kişiliğinde birleştirmiş, açıksözlülüğü ve üretkenliği insanın temel ilkesi olarak gören insanlara, Sezai'lere gereksinimimiz var.

Aramızdan ayrılışının 2. yıldönümünde onu saygı ve sevgi ile anıyoruz.

*** ANKARA :**

28 Ocak 1995'te
TMMOB
Makina Mühendisleri Odası Merkezi tarafından
Maden Mühendisleri Odası Lokali'nde
Anma Yemeği düzenlendi.

*** İSTANBUL :**

29 Ocak 1995'te
TMMOB
Makina Mühendisleri Odası
İstanbul Şubesi tarafından
Saat: 12.00 de Suat Sezai Gürü Eğitim Merkezi'nde
Anma Toplantısı yapıldı ve aynı gün
Saat: H. de Karacaahmet Mezarlığı'nda
mezarı başında anma töreni yapıldı.